

Van: : college van burgemeester en wethouders
Datum : 27 oktober 2020
Portefeuillehouder(s) : wethouder de Weger en wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s) : Projecten en Speelplekken
Contactpersoon : A. Barelds
Tel.nr. : 8494
E-mailadres : barelds.a@woerden.nl

Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 42 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad gesteld door Coby Franken van de Fractie van Progressief Woerden en Saskia van Altena van de Fractie van D66 Woerden over "Kinderspel Woerden Centraal"

Beantwoording van de vragen:

Leeswijzer

Om context te geven bij de beantwoording van deze vragen begint deze raadsinformatiebrief met een algemeen kader en achtergrondinformatie. Vragen 4 en 11 zijn samengenomen als een vraag.

Algemeen kader en achtergrondinformatie

De eerste stappen

Het ontstaan van deze wijk begon in 2005 al, na het vertrek van de Mona-fabriek die op deze locatie gevestigd was. Om woningbouw mogelijk te maken is er een visie gemaakt voor deze zone langs het spoor. Daarbij werden kansen gezien om aan de diversiteit van woonmilieus in Woerden een nieuw, bijzonder en intensief woonmilieu toe te voegen, waarbij ook zorgwoningen en voorzieningen een plek kunnen krijgen. Deze visie is in 2007 vastgesteld door de gemeenteraad en in 2012 geactualiseerd.

Vanwege het intensieve woonmilieu was er geen ruimte voor een grote speelplek. De gedachte was dat door het autoluwe karakter kinderen op straat konden spelen. Belangrijk om te weten is dat we in die tijd midden in de financiële crisis zaten. We waren blij met elke ontwikkelaar die wel woningen wilde bouwen. Tevens kende de gemeente op dat moment (2015) nog geen speelbeleid zoals dat er nu wel is.

Het proces in het algemeen

Bij een project als dit, waar de gemeente geen eigenaar is van de grond, is er geen aanbestedingsfase door de gemeente. De ontwikkelaar is immers eigenaar van de grond en komt met een plan bij de gemeente. De mogelijkheden om te sturen worden begrensd door de landelijke RO-wetgeving. Gemeente en ontwikkelaar gaan in gesprek op basis van de stedenbouwkundige visie. Dit is een onderhandelingstraject waarin gemeente en ontwikkelaar proberen om tot elkaar te komen waarbij voor beide partijen een acceptabel resultaat ontstaat. Het is een beetje geven en nemen van beide kanten. De afspraken die uiteindelijk tussen gemeente en ontwikkelaar worden gemaakt, worden na het overlegtraject vastgelegd in een exploitatie-overeenkomst. Gelet op het meerjarige karakter van dit soort ontwikkeltrajecten zijn in de meeste gevallen de toekomstige bewoners dan nog niet bekend om erbij te betrekken. Als jaren later bij de uitvoering blijkt dat de speelplek toch niet voldoet dan is dat nog moeilijk aan te passen omdat de afspraken in een overeenkomst zijn vastgelegd. De gemeente moet dan opnieuw in onderhandeling met de ontwikkelaar, waar de ontwikkelaar met de overeenkomst in de hand het sterkst staat.

Beantwoording vragen

Proces en verantwoordelijkheid

1: Is speelgelegenheid een onderwerp van gesprek geweest in de aanbestedingsfase en de bouwperiode? Zo ja: wat is daarover besproken en afgesproken met de projectontwikkelaar? Zo nee: had het college niet

voorzien dat in deze wijk met jonge gezinnen behoefte zou zijn aan speelgelegenheid? Hoe kijkt het college dan terug op deze 'gemiste' kans:

De speelplek is beperkt onderwerp van gesprek geweest. Er was een plek aangewezen voor 0-6 jarigen. Daarmee voldeed het plan op papier. Verder is er alleen technisch naar gekeken in de zin of het wel veilig was qua valondergrond en aanwezigheid van een hek. Met de kennis van nu kan dit als een gemiste kans worden gezien en we zouden dat nu met het speelbeleid in de hand inderdaad anders doen. Er is overigens in dit soort projecten waar de ontwikkelaar eigenaar is van de grond geen aanbestedingsfase. De grond was van Hollands Midden en zij hebben het zelf ontwikkeld.

2: Hoe is het proces geweest in de aanloop naar het plaatsen van dat kleine glijbaantje? Wat waren de contacten tussen de projectontwikkelaar en de gemeente hierover? Hoe is daarover met inwoners gecommuniceerd? Op welke wijze hebben zij gelegenheid gehad suggesties te geven over de keuze van speeltoestellen en waar deze te plaatsen?

Zie vraag 1 over de contacten tussen de gemeente en de ontwikkelaar. In de periode 2012-2014 toen deze plannen werden gemaakt, waren de toekomstige inwoners nog niet bekend. Het wijkplatform is wel van tijd tot tijd geïnformeerd. Voor zover wij in de stukken van toen terug kunnen vinden zijn er geen opmerkingen gemaakt over de speelplek.

3. Waarom heeft de gevaarlijke situatie na september 2018 zolang moeten duren? Hoe heeft de gemeente de signalen van inwoners over deze onveilige situatie opgepakt? Wie heeft het hek geplaatst c.q. wie heeft opdracht gegeven het hek te plaatsen? Op welke wijze het overleg plaatsgevonden tussen gemeente, projectontwikkelaar en inwoners;

Toen de eerste signalen inclusief handtekeningactie uit de buurt binnenkwamen dat de speelplek niet aan hun verwachtingen voldeed, moest helaas worden geconstateerd dat de plek inderdaad wel erg klein was. Het plan om de kinderen in de openbare ruimte te laten spelen was wel geschikt voor wat oudere kinderen, maar is voor de jongste kinderen niet haalbaar. Het is weliswaar autoluw, maar het doorgaande fietspad is te gevaarlijk om daar jonge kinderen naast te laten spelen.

Een korte periode was het vervolgens onduidelijk bij welk team deze opgave thuishoorde. Of moesten we toch terug naar de ontwikkelaar. In de verkoopbrochure leek de speelplek namelijk groter dan hij in werkelijkheid geworden is, dan zou het ook een zaak tussen ontwikkelaar en kopers kunnen zijn. Door deze discussie werd niet meteen contact opgenomen met de initiatiefnemer van de handtekeningactie. Dit had beter gekund. Na enkele weken is door de beheerder van Woerdense speelgelegenheden en de projectleider met de bewuste initiatiefnemer van de handtekeningactie gesproken. Al snel was de conclusie dat we op zoek zouden gaan naar een oplossing om de speelmogelijkheden uit te breiden. Een deskundig bureau dat dit vaker doet voor de gemeente, heeft de eerste schetsplannen omgezet in een volledig uitgewerkt plan. Dit bureau zorgt ook voor het bestellen van de toestellen en de plaatsing ervan. Er waren toen nog twee zaken die een snelle uitvoering belemmerden, namelijk de financiering en de veiligheid.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Zoals gezegd kon de gemeente voor de financiering formeel niet meer terecht bij de ontwikkelaar omdat deze de speelplek had uitgevoerd zoals dat was afgesproken. Gelukkig was de ontwikkelaar bereid om na enig aandringen van de gemeente en kopers van de woningen de helft van de kosten bij te dragen. De ontwikkelaar had immers verwachtingen gewekt en al snel was gebleken dat de glijbaan niet helemaal aan de veiligheidsvoorschriften voldeed.

Financiering

Ambtelijk moest er toen gezocht worden naar de andere helft van de financiering. Geld dat hiervoor in eerste instantie niet beschikbaar was. Er is geen budget voor nieuw aan te leggen speelplaatsen in het uitvoeringsplan Spelen of in het project. Het budget voor het beheer van de bestaande speelplekken ligt voor langere tijd vast. Na enig zoeken is er toch geld gevonden in de budgetten van Realisatie en Beheer.

4. Haalt het college uit dit voortraject inzichten en leerpunten voor een volgend bouwproject? En zo ja, welke zijn dat?

en

11. Wat zijn inzichten en lessen die het college trekt uit deze situatie: het ontwerpen en inrichten van een speelplek die voldoet aan de nodige criteria? Ook gezien het feit dat onverwacht bleek dat de toestellen niet voldeden aan veiligheidseisen?

Het college heeft van dit project geleerd dat het altijd belangrijk is om zaken al in het voortraject goed te regelen en daar nog meer aandacht aan te geven dan voorheen. Achteraf regelen kost altijd veel meer tijd en energie. Team Ruimtelijk Beheer en Projecten en team Realisatie en Beheer zijn met elkaar in gesprek om de bestaande afspraken te verbeteren en dit soort problemen in de toekomst te voorkomen.

De inbreng van bewoners wordt daarbij zeker op prijs gesteld en ideeën zijn altijd welkom. Helaas zijn deze toekomstige bewoners niet altijd bekend op het moment dat er keuzes gemaakt moeten worden. Voor het project Witt, een vergelijkbaar project, dat naast Woerden Centraal ligt zijn daarom bijvoorbeeld afspraken gemaakt met de ontwikkelaar over de ligging van de speelplek en de afscherming naar het fietspad. De toekomstige bewoners mogen zodra ze bekend zijn meedenken over de verdere invulling van de speelplek.

Tot slot werken we op dit moment middels het Uitvoeringsplan Spelen en het handboek inrichting openbare ruimte (HIOR). Beide documenten geven meer handvatten aan ontwikkelaar en ambtelijk apparaat om tot betere speelplekken te komen dan vijf jaar geleden.

5: Is het college het met D66 en Progressief Woerden eens dat niet alleen wonen, maar ook de leefomgeving onderdeel is van de ontwikkeling van nieuwe wijken?

Het college is het zeker eens met de stelling dat niet alleen wonen, maar ook de leefomgeving een belangrijk onderdeel is van de ontwikkeling van nieuwe wijken. Dat is precies de reden dat we werken met stedenbouwkundigen en multidisciplinaire projectteams.

6. Wie is de ogen van het college verantwoordelijk voor een leuke, veilige en speelse leefomgeving voor alle nieuwe bewoners (oud & jong)?

Er is niet één partij te benoemen die verantwoordelijk is voor een veilige, speelse en leuke leefomgeving voor nieuwe inwoners. Die omgeving maken we met elkaar: gemeente, projectontwikkelaar en inwoners, waarbij individueel wel verantwoordelijkheden kunnen worden belegd. De raad moet de juiste kaders scheppen, het college is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan: een juist verloop van project, proces en verantwoordelijkheden zoals veiligheid (onder andere van speeltoestellen). Het is daarbij wenselijk dat de inwoner input en blijk van betrokkenheid geeft bij zijn (toekomstige) leefomgeving. De projectontwikkelaar draagt de verantwoordelijkheid voor het deugdelijk opleveren van woningen en openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met alle partijen die hierbij betrokken zijn.

7: Hoe kijkt het college terug op de inspanningen van inwoners, de gesprekken, de handtekeningenactie? Heeft het college naar eigen idee voldoende open gestaan voor de signalen uit de wijk? Welke inspanningen heeft de gemeente zelf gedaan om in gesprek te zijn met de inwoners.

Het college waardeert de inspanningen van de inwoners en burgers die zaken melden die niet goed gaan. De gemeente leert van betrokken inwoners die op een positief kritische manier betrokken zijn. Voor dit project heeft vooral de initiatiefnemer van de handtekeningenactie, die vlak bij de speelplek woont, actief contact gezocht met de gemeente. Ze is een keer op het gemeentehuis geweest en daarna zijn de ambtelijk projectleider van Woerden Centraal en de ambtenaar die gaat over het beheer van speelplekken een keer bij haar thuis langs geweest om gezamenlijk de speelplek te bekijken. Daarnaast is er veel contact geweest via de mail. De plannen om de speelplek te gaan aanpassen waren snel gemaakt, maar zoals hier boven beschreven heeft het vinden van budget (zie vraag 10) en de veiligheidskeuring (zie vraag 9) van de speelplek alsnog veel tijd gekost.

8. Hoe is het uiteindelijke ontwerp ontstaan? Waren er deskundigen op het gebied van speeltoestellen en veiligheid betrokken? Hoe is het keuzeprocessus gegaan bij de aankoop van de speeltoestellen? Hoe kijkt het college hier op terug?

De eerste plannen zijn gemaakt door de ontwikkelaar. In het proces van stedenbouwkundig plan naar bestek is de speelplek helaas ondergesneeuwd doordat:

- a. Er gekozen was voor een intensieve, stedelijke bebouwing;
- b. Er nog geen speelplekkenbeleid was;
- c. Er in de financiële crisis meer aandacht was voor de vraag of er überhaupt wel gebouwd zou worden;
- d. De toekomstige bewoners nog niet bekend waren en daardoor niet konden worden betrokken.

Toen bleek dat de speelplek aangepast moest worden is er een ambtelijk voorstel gemaakt tot aanpassing. dat is voorgelegd aan de ontwikkelaar omdat hij de helft zou betalen. Dit voorstel is vervolgens door een deskundig bureau verder uitgewerkt en uitgevoerd. Tot slot heeft het keurmerkinstituut de speelplek goedgekeurd. Zie de beantwoording van de vragen 4 en 11 voor de lessen die hiervan geleerd zijn.

9. Wat heeft zich afgespeeld rond 23 juni toen de speelplek opeens geheel bleek te zijn afgezet? Wie heeft

de speelplek afgezet? Is er gecommuniceerd met de inwoners?

Na de oplevering van de speelplek is gebleken dat de manier waarop de glijbaan was geplaatst, niet voldeed aan de veiligheidseisen van het keurmerkinstituut. De valafstanden voldeden niet, er was een beperkte ruimte onder de glijbaan, waardoor een arm beklemd kon raken en er ontbrak een keuringsplaatje. Om deze reden was in eerste instantie alleen de glijbaan afgezet. Dit viel nog onder verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar. Rond 23 juni 2020 werden zowel de volgens de gemeentelijke plannen de aangepaste speelplek opgeleverd als de aangepaste glijbaan van de ontwikkelaar. In de gemeentelijke speelplek zat wat maatwerk i.v.m. de klimhellingen. De speeltuin moest daarom worden herkeurd. Dit stond toen al voor een week later gepland. Vandaar dat toen de hele speelplek nog tijdelijk afgezet is geweest, maar dat de speelplek ook snel weer open kon. Het afzetten gebeurde door de gemeente in afwachting van de keuring.

10. Op welke wijze is gezorgd dat de speelplek nu wel voldoet aan de eisen? Hoe is het gelukt dat dit alsnog vrij snel is gebeurd? Kunt u iets meer vertellen over de veiligheidseisen en certificering van speeltoestellen in de openbare ruimte? Is de veiligheid nu duurzaam gegarandeerd?

Doordat de speelplek nu door het keurmerkinstituut is goedgekeurd en het onderhoud bij de gemeente ligt zit het de komende jaren goed met de veiligheid van de plek.

Qua duurzame veiligheid op de lange termijn zijn er echter nog wel wat zorgen. Er is op dit moment een structureel krediet beschikbaar om speelvoorzieningen te vervangen. Zoals u bekend, is dit krediet echter ontoereikend om het areaal op langere termijn in stand te houden. Ter onderbouwing hiervan zie raadsvoorstel 19r.00661 dat op 21 november 2019 tijdens de politieke avond is behandeld en op 4 december 2019 als hamerstuk is afgehandeld. Bij het behandelen van dit raadsvoorstel is de keuze gemaakt om de financiële afweging mee te nemen in de strategische heroriëntatie.

12. Wie is op dit moment verantwoordelijk voor het onderhoud van deze speelplek? Is er een voorziening achter de hand voor als er een toestel kapot gaat of het kunstgras vervangen moet worden? Hoe zorgen en borgen we veiligheid van kinderen en onderhoud van deze speelvoorziening? Welke rol hebben inwoners daarbij? Is hier een optie voor een inwonersinitiatief in het kader van het nieuwe 'uitdaagrecht'? Wat is de visie van het college hierover en zou het interessant zijn hier met inwoners over in gesprek te gaan?

Op dit moment is de gemeente Woerden verantwoordelijk voor het onderhoud en de veiligheid van deze plek. De openbare ruimte inclusief speelplek bij de 3^e en de 4^e toren van Woerden Centraal zijn na goedkeuring door het keurmerkinstituut inmiddels overgedragen aan de gemeente.

Het speelplekje wordt inmiddels meegenomen in de reguliere inspectiecyclus. Het onderhoud van speelvoorzieningen in zijn algemeenheid kan alleen geborgd worden met het beschikbaar stellen van 'voldoende' financiële middelen. Zie de beantwoording van vraag 10 m.b.t. de zorgen hierover op de lange termijn.

De rol die inwoners hierin kunnen spelen is signalerend en agenderend. Deze rol zal dus in eerste instantie via de wijk- en dorpsplatforms moeten worden ingevuld. Indien later blijkt dat er iets verbeterd kan worden zijn we altijd bereid om te kijken welke mogelijkheden er zijn om aanpassingen te doen.

Het uitdaagrecht gaat een stapje verder. Dit is bedoeld voor inwoners om een bepaalde taak van de gemeente over te nemen omdat zij dit beter kunnen. Indien er partijen zijn die het beheer van de speelplek of het groenbeheer willen overnemen dan kan daar natuurlijk naar gekeken worden. Het beheer van het landgoed Bredius is daar een goed voorbeeld van. In dit specifieke geval was het echter onderdeel van een groot meeromvattend project, het ontwikkelen van een woonbuurt, en waren zoals gezegd de bewoners nog niet bekend. Dit leent zich daardoor minder goed om helemaal uit te besteden aan een burgerinitiatief.

Bijlagen:

De ingekomen brief met corsanummer: 20.018844

Secretaris

M.H. Brander

Burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Artikel 42 vragen 'Kinderspel Woerden Centraal'

Gelukkig is er nu een leuke speelplek gecreëerd voor de kinderrijke buurt langs het spoor in het Staatsliedenkwartier. Maar dat heeft heel wat voeten in aarde gehad. De fracties van D66 en Progressief Woerden hebben naar aanleiding hiervan een aantal vraagtekens waar we graag een toelichting op willen vanuit het college. We groeperen de vragen rond de verschillende fases in dit hele proces.

Fase 1: het ontstaan en de start van de een nieuwe wijk

In het voorjaar van 2015 werd 'Woerden Centraal' opgeleverd. Een populaire wijk voor jonge gezinnen met veel kleine kinderen. Op impressietekeningen die de potentiële kopers al ver voor de bouw ontvingen stond een speeltuintje getekend tussen de appartementengebouwen, tegenover de woningen. Helaas bleek dit voorlopig geen realiteit voor de vele jonge gezinnen die neerstreken in de nieuwe wijk. In september 2018 werd slechts één klein glijbaantje neergezet door de ontwikkelaar. Deze bleek echter niet geschikt voor kleine kinderen en ook nog eens gevaarlijk qua ligging aan een druk fietspad. Na veelvuldig aandringen van de bewoners is er een hek geplaatst om de glijbaan heen, om de veiligheid van onze kinderen te vergroten. Tevens kwamen er een bankje en een prullenbak.

Vragen

1. Is speelgelegenheid een onderwerp van gesprek geweest in de aanbestedingsfase en de bouwperiode? Zo ja: wat is daarover besproken en afgesproken met de projectontwikkelaar? Zo nee: had het college niet voorzien dat in deze wijk met jonge gezinnen behoefte zou zijn aan speelgelegenheid? Hoe kijkt het college dan terug op deze 'gemiste' kans?
2. Hoe is het proces geweest in de aanloop naar het plaatsen van dat kleine glijbaantje? Wat waren de contacten tussen de projectontwikkelaar en de gemeente hierover? Hoe is daarover met inwoners gecommuniceerd? Op welke wijze hebben zij gelegenheid gehad suggesties te geven over de keuze van speeltoestellen en waar deze te plaatsen?
3. Waarom heeft de gevaarlijke situatie na september 2018 zolang moeten duren? Hoe heeft de gemeente de signalen van inwoners over deze onveilige situatie opgepakt? Wie heeft het hek geplaatst c.q. wie heeft opdracht gegeven het hek te plaatsen? Op welke wijze heeft overleg plaatsgevonden tussen gemeente, projectontwikkelaar en inwoners?
4. Haalt het college uit dit voortraject inzichten en leerpunten voor een volgend bouwproject? En zo ja, welke zijn dat?
5. Is het college het met D66 en Progressief Woerden eens dat niet alleen wonen, maar ook de leefomgeving onderdeel is van de ontwikkeling van nieuwe wijken?
6. Wie is de ogen van het college verantwoordelijk voor een leuke, veilige en speelse leefomgeving voor alle nieuwe bewoners (oud & jong)?

Fase 2: Kinderen moeten kunnen spelen

Na lang aandringen van de bewoners, door middel van meerdere brieven, telefoontjes, gesprekken op het gemeentehuis, een handtekeningactie (maart 2019) is er eindelijk in mei 2020 een volwaardige speeltuin aangelegd door de gemeente. De glijbaan was wel nog steeds afgezet, maar van de rest van de speeltuin werd druk gebruik gemaakt door heel veel kinderen. Door een tip van bewoners is de kunstgrasmat nog iets uitgebreid aan de linker- en rechterkant. Helaas kon de glijbaan lang niet gebruikt worden doordat er een afzetting omheen stond.

Vragen

7. Hoe kijkt het college terug op de inspanningen van inwoners, de gesprekken, de handtekeningactie? Heeft het college naar eigen idee voldoende open gestaan voor de signalen uit de wijk? Welke inspanningen heeft de gemeente zelf gedaan om in gesprek te zijn met de inwoners en een oplossing te zoeken?
8. Hoe is het uiteindelijke ontwerp ontstaan? Waren er deskundigen op het gebied van speeltoestellen en veiligheid betrokken? Hoe is het keuzeprocess gegaan bij de aankoop van de speeltoestellen? Hoe kijkt het college hier op terug?

Fase 3: Een leuke en ook veilige en duurzame speelgelegenheid

Eindelijk leek het erop dat op 23 juni 2020 het hek rond het glijbaantje ook zou verdwijnen. Helaas echter tot ieders grote verbazing en frustratie, werd er op die dag een groot en hoog hek rondom de gehele speeltuin gezet omdat dat er (voor zover wij begrepen) geen veiligheidskeurmerk gegeven kon worden. Aanvankelijk zou het nog maanden kunnen duren voor de speeltuin weer open zou gaan werd de inwoners medegedeeld. Desondanks heeft vrij snel daarna een keuring plaatsgevonden en er werden extra balkjes aangebracht op de helling. Uiteindelijk is op 20 juli de speeltuin alsnog vrijgegeven en kon er de hele zomer gespeeld worden.

Vragen

9. Wat heeft zich afgespeeld rond 23 juni toen de speelplek opeens geheel bleek te zijn afgezet? Wie heeft de speelplek afgezet? Is er gecommuniceerd met de inwoners?
10. Op welke wijze is gezorgd dat de speelplek nu wel voldoet aan de eisen? Hoe is het gelukt dat dit alsnog vrij snel is gebeurd? Kunt u iets meer vertellen over de veiligheidseisen en certificering van speeltoestellen in de openbare ruimte? Is de veiligheid nu duurzaam gegarandeerd?
11. Wat zijn inzichten en lessen die het college trekt uit deze situatie: het ontwerpen en inrichten van een speelplek die voldoet aan de nodige criteria? Ook gezien het feit dat onverwacht bleek dat de toestellen niet voldeden aan veiligheidseisen?
12. Wie is op dit moment verantwoordelijk voor het onderhoud van deze speelplek? Is er een voorziening achter de hand voor als er een toestel kapot gaat of het kunstgras vervangen moet worden? Hoe zorgen en borgen we veiligheid van kinderen en onderhoud van deze speelvoorziening? Welke rol hebben inwoners daarbij? Is hier een optie voor een inwonersinitiatief in het kader van het nieuwe 'uitdaagrecht'? Wat is de visie van het college hierover en zou het interessant zijn hier met inwoners over in gesprek te gaan?

Woerden, 9 september 2020

D66 Woerden, Saskia van Altena
Progressief Woerden, Coby Franken